ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА БАНКАРСТВО
СЛУЖБА ФРОНТ ОФФИЦЕ

Сарајево, 13.02.2023. године

СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА 06.02.2023. – 10.02.2023.

Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона				САД				Велика Британија				Јапан			
	3.2.23	-	10.2.23		3.2.23	-	10.2.23		3.2.23	-	10.2.23		3.2.23	-	10.2.23	
2 године	2.55	-	2.76	↗	4.29	-	4.52	↗	3.25	-	3.63	↗	-0.02	-	-0.04	↘
5 година	2.20	-	2.40	↗	3.66	-	3.92	↗	2.92	-	3.34	↗	0.17	-	0.22	↗
10 година	2.19	-	2.36	↗	3.52	-	3.73	↗	3.06	-	3.40	↗	0.50	-	0.50	→

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Bubillove

Доспијеће	Приноси			
	3.2.23	-	10.2.23	
3 мјесеца	2.244	-	2.584	↗
6 мјесеци	2.497	-	2.854	↗
1 година	2.756	-	2.940	↗

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

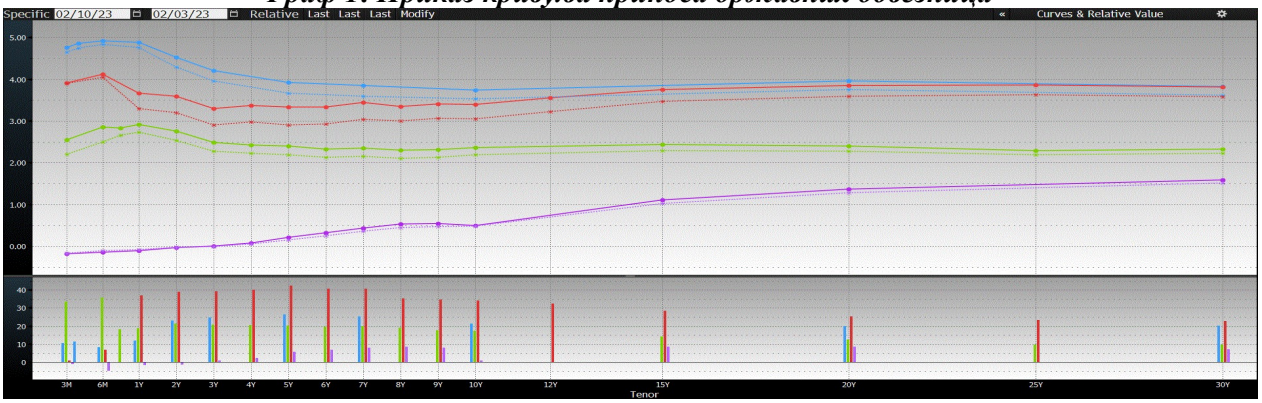

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 10.02.2023. године (пуне линије) и 03.02.2023. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Уз изузетак четвртка приноси обвезница еврозоне су током протекле седмице свакодневно биљежили раст јер је већи број званичника ЕЦБ наставио да указује на потребу провођења рестриктивне монетарне политике док не буде јасно да се инфлација приближава ка циљаном нивоу од 2%. Тако је у изјавама већег броја чланова УВ указивано на то да већ најављено повећање каматних стопа од 50 базних поена на сједници у марту вјероватно неће бити посљедње. На израженији притисак на предњем дијелу криве приноса имала је и одлука ЕЦБ да ће од 1. маја плаћати мању каматну стопу на државне депозите, тј. референту каматну стопу за преконоћне депозите (€STR) умањену за 20 базних поена. На седмичном нивоу приноси њемачких обвезница су повећани између 17 и 21 базни поен, а приноси италијанских обвезница између 18 и 28 базних поена. Позитиван податак о већем паду инфлације у Њемачкој од очекиваног је привремено утицао на пад приноса у четвртак, а овај податак би могао у коначници да се одрази и на финалне податке инфлације на нивоу еврозоне који се објављују 23. фебруара, јер је исти објављен са закашњењем. Поред тога, гувернер Централне банке Француске De Galhau је изјавио да би инфлација у Француској требало да забиљежи врхунац у првој половини године и онда да почне

да успорава. Такође, изјавио је да могућност економске рецесије у Француској може бити искључена у 2023. години.
Према истраживању које проводи ЕЦБ инфлаторна очекивања потрошача у децембру су за наредних 12 мјесеци износила 5% (непромијењено у односу на прошли мјесец), док очекивања за наредне 3 године износе 3% (раније очекивано 2,9%). Очекивања економског раста за наредну годину су побољшана, док су изгледи за стопу незапослености „значајно смањени“.
Економски институт Ifo је објавио да је проценат њемачких компанија које страхују за опстанак на почетку ове године смањен у свим секторима, иако висока инфлација и слаба потрошња настављају да представљају проблеме, посебно малопродавцима. Истраживање овог института је показало да је у јануару око 4,8% компанија сматрало да су њихова пословања угрожена у поређењу са 6,3% из децембра. Дакле, према Ifo институту, економско успорење вјероватно неће оставити значајније трагове у форми несолвентности корпорација.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Sentix индекс повјерења инвеститора – ЕЗ	ФЕБ	-13,5	-8,0	-17,5
2.	Малопродаја – ЕЗ (Г/Г)	ДЕЦ	-2,7%	-2,8%	-2,5%
3.	Малопродаја – Италија (Г/Г)	ДЕЦ	-	3,4%	4,4%
4.	Фабричке поруџбине – Њемачка (Г/Г)	ДЕЦ	-11,6%	-10,1%	-10,2%
5.	Индустријска производња – Њемачка (Г/Г)	ДЕЦ	-1,6%	-3,9%	-0,5%
6.	Индустријска производња – Шпанија (Г/Г)	ДЕЦ	-0,6%	0,6%	-0,7%
7.	Индустријска производња – Финска (Г/Г)	ДЕЦ	-	0,6%	-2,7%
8.	Индустријска производња –Италија (Г/Г)	ДЕЦ	-1,7%	0,1%	-3,4%
9.	Индустријска продаје – Холандија (Г/Г)	ДЕЦ	-	10,0%	12,9%
10.	Прерађивачка производња – Холандија (Г/Г)	ДЕЦ	-	0,5%	0,0%
11.	Трговински биланс – Француска (у милијардама EUR)	ДЕЦ	-1,20	-1,49	-1,36
12.	Биланс текућег рачуна – Њемачка (у милијардама EUR)	ДЕЦ	-	24,3	17,5
13.	Биланс текућег рачуна – Француска (у милијард. EUR)	ДЕЦ	-	-8,5	-6,8
14.	**Стопа инфлације – Њемачка (прелим.)**	**ЈАН**	10,0%	**9,2%**	9,6%
15.	Стопа инфлације – Холандија (финал.)	ЈАН	8,4%	8,4%	11,0%
16.	Стопа инфлације – Португал (финал.)	ЈАН	8,6%	8,6%	9,8%
17.	Стопа незапослености – Португал (Q/Q)	IV квартал	-	6,5%	5,8%

САД

Током протекле седмице крива приноса на америчке државне обвезнице је **забиљежила највећу инверзију од 80-их година прошлог вијека**. Разлика између приноса обвезница са доспијећем од 2 и 10 година повећана је на више од 80 базних поена.
Министрица финансија САД Yellen је изјавила да „види пут” за избјегавање рецесије у комбинацији пада инфлације са снажном америчком економијом, те снажним тржиштем рада. „Када имате најнижу стопу незапослености у посљедњих више од 50 година, онда нема рецесије”, изјавила је Yellen. Такође, истакла је како је инфлација и даље превисока, али да се успоравала у посљедњих шест мјесеци, те да би се могла значајно смањити с обзиром на мјере које је усвојила Bidenova администрација, укључујући кораке за смањење трошкова бензина и лијекова на рецепт.
Предсједник Феда Powell је изјавио да каматне стопе треба да наставе да се повећавају у наредном периоду како би се смањила инфлација, те је истакао како би трошкови задуживања могли досегнути већи ниво него што то тржишни аналитичари и креатори монетарне политике предвиђају. У изјавама званичника Феда је наглашена преданост банке борби против инфлације, те је истакнуто да досадашње пооштравање монетарне политике није успјело ослабити тржиште рада. Чланица FOMC-a Cook је изјавила да је пооштравање монетарне политике „у мањим корацима” током наредног периода исправна ствар, док је њен колега Waller истакао да ће стопе можда морати бити на вишим нивоима дуже него што то поједини очекују.
Тржиште САД је тренутно фокусирано на ишчекивање података о стопи инфлације који ће вјероватно дати јаснију слику о даљем путу монетарне политике Феда.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Трговински биланс (у милијардама USD)	ДЕЦ	-68,5	-67,4	-61,0
2.	МБА апликације за хипотекарне кредите	3. феб	-	7,4%	-9,0%
3.	Велепродајне залихе (М/М) F	ДЕЦ	0,1%	0,1%	0,9%
4.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	4. феб	190.000	196.000	183.000
5.	Коинтинуирани захтјеви незапослених	28. јан	1.660.000	1.688.000	1.650.000
6.	Индекс расп. потрошача Ун. из Мичигена P	ФЕБ	65,0	66,4	64,9

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,0795 на ниво од 1,0678.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

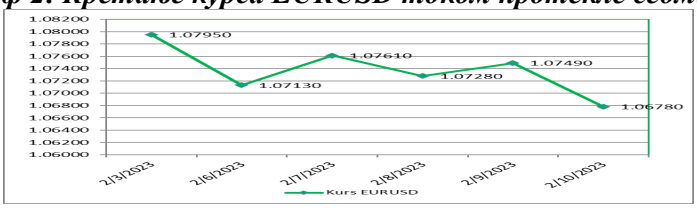

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Током протекле седмице поједини чланови MPC BoE су износили различита гледишта о питању даљег кретања каматних стопа. Члан MPC BoE Mann је изјавила да је потребно остати на садашњем курсу монетарне политике, те да је по њеном мишљењу наредни корак BoE вјероватно још једно повећање каматне стопе, прије него одржавање садашње стопе или пак њено смањење. Гувернер BoE Bailey нагласио је неизвјесност око даљих изгледа каматних стопа. Поједини званичници сматрају да би каматне стопе у Великој Британији током ове године могле да буду смањене под утицајем притисака на домаћинства и бизнисе који долазе због високих трошкова позајмљивања. Tenreyro, која је члан MPC BoE, је нагласила да су према њеном виђењу каматне стопе већ сада високе, те сматра да је инфлација у Великој Британији на путу смањења упркос забринутости коју истичу други чланови MPC BoE, а који указују да би инфлација могла трајно остати на вишим нивоима. Tenreyroje истакла да ће инфлација у овој години бити смањена, осим уколико не дође до неког новог глобалног шока или неког неочекиваног догађаја, те је пад инфлације углавном загарантован. Са друге стране Haskel, такође члан MPC BoE, истиче да економска теорија сугерише да би неизвјесности око упорне инфлације требале бити суочене са снажнијим дјеловањем. Према томе, како сматра Haskel, инфлација је више постојана него што се очекивало, те треба дјеловати снажније уколико то буде потребно.

Премијер Sunak је затражио од високих министара и званичника да израде планове за обнову веза са ЕУ у низу политика. Званичници Велике Британије се надају да ће у наредним данима моћи представити рјешење дугогодишњег трговинског спора са ЕУ након Брегзита, а који се односи на питање Сјеверне Ирске. Тим премијера Sunaka очекује да ће на овај начин успоставити боље везе са блоком ЕУ.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Индустријска производња (Г/Г)	ДЕЦ	-5,2%	-4,0%	-4,3%
2.	Прерађивачки сектор (Г/Г)	ДЕЦ	-6,1%	-5,7%	-5,6%
3.	Услужни сектор (М/М)	ДЕЦ	-0,3%	-0,8%	0,2%
4.	Грађевински сектор (Г/Г)	ДЕЦ	2,8%	3,7%	4,6%
5.	Трговински биланс (у млрд GBP)	ДЕЦ	-17,300	-19,271	-14,655
6.	БДП (Q/Q) P	IV квартал	0,0%	0,0%	-0,2%
7.	Лична потрошња (Q/Q) P	IV квартал	-0,1%	0,1%	-0,4%
8.	Потрошња владе (Q/Q) P	IV квартал	0,4%	0,8%	0,5%
9.	Извоз (Q/Q) P	IV квартал	-0,6%	-1,0%	9,4%
10.	Увоз (Q/Q) P	IV квартал	-0,4%	1,5%	-2,9%
11.	Укупне пословне инвестиције (Q/Q) P	IV квартал	-0,3%	4,8%	-3,2%

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR, па је курс EURGBP забиљежио пад са нивоа од 0,89555 на ниво од 0,8853. GBP је благо апрецирала у односу на USD, па је курс GBPUSD повећан са нивоа од 1,2056 на ниво од 1,2062.

ЈАПАН

Влада Јапана планира да почетком ове седмице представи Парламенту кандидата за будућег гувернера BoJ, објавио је јавни сервис NHK. Тржишта помно прате ток именовања новог гувернера како би сазнали колико брзо би BoJ могла да крене са постепеним укидањем масивних подстицаја.

Часопис Nikkei је у петак објавио да ће премијер Јапана Kishida именовати Uedu, професора и бившег члана Одбора BoJ, да преузме руководство BoJ од априла, као и да ће именовати Химино и Uchida за замјенике гувернера BoJ. Након што је часопис Nikkei објавио ову изненадну вијест, JPY је забиљежио оштре волатилности на тржишту. Одлука је изненадила многе инвеститоре који су очекивали да ће дугогодишњи лидер и замјеник гувернера BoJ Amamiya наслиједити Kurodu. Nikkei је објавио да је Amamiya одбио да преузме ту функцију. Kazuo Ueda је изјавио да је тренутна ултрастимулативна монетарна политика одговарајућа и да треба да се настави у том правцу. Такође је додао да још није одлучено о његовом именовању. На питање како би водио политику када би био именован, изјавио је као академик да је важно доносити различите одлуке логично и јасно их објашњавати.

Премијер Јапана Kishida је изјавио да ће пажљиво размотрити какав утицај на тржиште ће имати избор новог гувернера BoJ, указујући да се са „великом" промјеном сигнализира хитна промјена у BoJ. Kishida је додао да прати могуће реакције на тржишту, јер су повезане са основним правцем економске политике и добијају велику пажњу финансијског и пословног свијета.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Новчана примања запослених (Г/Г)	ДЕЦ	2,5%	4,8%	1,9%
2.	Потрошња у домаћинстава (Г/Г)	ДЕЦ	-0,4%	-1,3%	-1,2%
3.	Водећи индекс Р	ДЕЦ	97,1	97,2	97,7
4.	Коинцидирајући индекс Р	ДЕЦ	98,9	98,9	99,3
5.	Текући биланс (у милијардама JPY)	ДЕЦ	112,0	33,4	1.803,6
6.	Трговински биланс (у милијардама JPY)	ДЕЦ	-1.115,7	-1.225,6	-1.537,8
7.	Монетарни агрегат М2 (Г/Г)	ЈАН	-	2,7%	2,9%
8.	Монетарни агрегат М3 (Г/Г)	ЈАН	-	2,3%	2,5%
9.	Поруџбине машинских алата (Г/Г) Р	ЈАН	-	-9,7%	0,9%
10.	Индекс произв. цијена услужног сектора (Г/Г)	ЈАН	9,7%	9,5%	10,5%

JPY је током протекле седмице апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад са нивоа од 141,62 на ниво од 140,39. JPY је депрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 131,19 на ниво од 131,36.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању тржишта нафте у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 73,39 USD (EUR 67,99).

Током протекле седмице цијена нафте је углавном имала тенденцију раста. Почетком седмице цијена нафте се одржавала на нешто нижем нивоу углавном због забринутости усљед споријег раста главних економија које би могле имати мању потребу за овим енергентом. Међутим, у уторак је дошло до појачаног оптимизма око опоравка тражње Кине, као и забринутости око понуде нафте након што је главни терминал затворен због земљотреса у Турској, што је утицало на раст цијене нафте. Наредног дана цијена је наставила да се повећава, јер су инвеститори изразили забринутост да би раст каматних стопа у САД могао успорити. Благи пад цијене нафте забиљежен је у четвртак након што су објављени подаци да су залихе нафте у САД достигле највиши ниво у посљедњих мјесец дана, али и због сигнала да би Фед могао наставити са повећањем каматних стопа. Раст цијене је настављен у петак, након што је Русија објавила да ће смањити обим производње нафте у наредном мјесецу, а као резултат одлуке западних земаља да уведу горњи ниво цијене за руску нафту. Русија ће од марта смањити обим производње за 5% или за 500.000 барела дневно, изјавио је замјеник премијера Русије и de facto министар за енергетику Русије Александер Новак.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 79,72 USD (EUR 74,66). Посматрано на седмичном нивоу цијена је повећана за 8,63%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

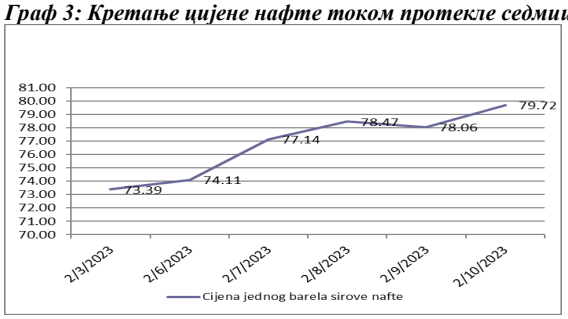

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне фине унце злата је износила 1.864,97 USD (EUR 1.727,62).

Почетком седмице цијена злата је повећана под утицајем апрецијације USD, те након што је предсједник Феда Powell истакао да је процес дезинфлације започет, али да и даље предстоји значајан пут да се пређе прије него се инфлација стабилизује. Средином седмице цијена злата је почела да се смањује. Пад је услиједило због апрецијације долара, али и због ставова инвеститора који још увијек процјењују изјаве званичника Феда о монетарној политици. Предсједник Феда Powell је примијетио недавни напредак у односу на инфлацију, те је упозорио да би снажно тржиште рада и нестабилна инфлација могли изазвати даљи раст каматних стопа, што се одражава на смањење цијене злата, тренутно испод 1.900 USD по унци. Инвеститори су до краја седмице процјењивали да би Фед могао заузети песимистичан став о питању каматних стопа, узимајући у обзир новије податке са тржишта рада у САД. Цијена злата током трговања у петак се благо смањила у односу на дан раније, те се нашла близу најнижег нивоа у посљедњих мјесец дана под утицајем притисака да би приноси на краткорочне обвезнице могли да се повећају, јер су се појачала очекивања око даљег раста каматних стопа Феда. Фокус инвеститора сада је на подацима о инфлацији који ће указати на даљу политику Феда. На затварању тржишта у петак цијена једне фине унце злата је износила 1.865,57 USD (EUR 1.747,12). Посматрано на седмичном нивоу цијена злата је веома благо повећана за 0,03%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

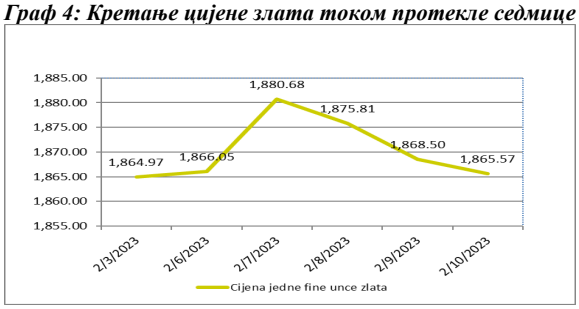

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одрицање од одговорности (Disclaimer)
Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на бази њих.